Službeni list
Europske unije

HR
Serija L

2024/2620

4.10.2024.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2024/2620

od 30. srpnja 2024.

o dopuni Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu uvjeta koje je potrebno ispuniti da bi se moglo smatrati da su stakleнички plinovi postali trajno kemijski vezani u proizvodu

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ ([1]), a posebno njezin članak 12. stavak 3.b drugi podstavak,

budući da:

(1) Direktiva 2003/87/EZ izmijenjena je Direktivom (EU) 2023/959 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) kako bi se uskladila s Uredbom (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]), kojom je utvrđen cilj smanjenja neto emisija do 2030. za barem 55 % u odnosu na 1990.

(2) Trebalo bi utvrditi kriterije i uvjete koje je potrebno ispuniti da bi se stakleнички plinovi smatrali trajno kemijski vezanima u proizvodu.

(3) Trenutačni postupci hvatanja i korištenja za trajno skladištenje primjenjuju se samo na emisije CO_2 jer se ostali stakleнички plinovi, kao što su CH_4 ili N_2O, ne trebaju trajno skladištiti da bi se ublažile njihove emisije. Budući da kemijske reakcije tijekom korištenja mogu dovesti do kemijske promjene molekule CO_2, trebalo bi uzeti u obzir i atome ugljika koji su postali kemijski vezani.

(4) Potrebno je zajamčiti da trajno kemijsko vezanje emisija CO_2 u proizvodima ima jednako povoljan utjecaj na klimu kao i geološko skladištenje i pritom uzeti u obzir razlike između ta dva pristupa. Da bi se to postiglo, taj bi CO_2 trebao ostati trajno kemijski vezan u proizvodu barem nekoliko stoljeća ili dulje, na temelju vrste kemijske veze i uobičajene upotrebe i vjerojatnog postupanja s proizvodom na kraju životnog vijeka.

(5) Vjerojatnost da će se uskladišteni ugljik sadržan u proizvodu dobivenom od uhvaćenog CO_2 ispustiti ovisi o načinu uobičajene upotrebe tog proizvoda i postupanja s njim na kraju životnog vijeka. Do ispuštanja može doći zbog izgaranja, koje može biti dio upotrebe proizvoda, kao što je slučaj sa sintetičkim gorivima, ili može nastupiti nakon zbrinjavanja, primjerice prilikom spaljivanja otpada. Kako bi se osiguralo da ugljik uskladišten u proizvodu ostane trajno kemijski vezan i ne uđe u atmosferu barem nekoliko stoljeća, CO_2 bi se trebao vezati u proizvodima koji su u uvjetima uobičajene upotrebe dugog životnog vijeka, a na kraju životnog vijeka obično se odlažu na druge načine osim spaljivanja jer bi se spaljivanjem uskladišteni ugljik ispustio u atmosferu.

([1]) Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

([2]) Direktiva (EU) 2023/959 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije (SL L 130, 16.5.2023., str. 134.).

([3]) Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

(6) Karbonati kao što su kalcijev karbonat ili magnezijev karbonat zahvaljujući svojim kemijskim svojstvima imaju snažne kemijske veze koje, osim ako se izlože visokim temperaturama ili jakim kiselinama, omogućuju da se ugljik smatra trajno kemijski vezanim. Stoga bi se ugljik kao rezultat karbonizacije iznimno dugo zadržao u karbonatnoj stijeni i u normalnim se uvjetima ne bi ispustio u atmosferu ([4]).

(7) Uvjeti u spalionicama otpada dovoljni su da se pokrene reakcija dekarbonizacije. Stoga se ugljik koji je uhvaćen i koristi se u proizvodima koji se na kraju životnog vijeka u velikoj mjeri spaljuju ne bi trebao smatrati trajno kemijski vezanim.

(8) Proizvodi koji se temelje na karbonatima i koriste za građevne proizvode, kao što su agregati, cement, beton, opeke ili pločice, imaju dug vijek trajanja i mogu se koristiti desetljećima ili čak stoljećima. Ti proizvodi na kraju životnog vijeka u skladu s popisom otpada ([5]) pripadaju kategoriji građevinskog otpada i otpada od rušenja. Prema najnovijoj procjeni Zajedničkog istraživačkog centra Europske komisije ([6]) u Uniji se mineralna frakcija građevinskog otpada i otpada od rušenja na kraju životnog vijeka u prosjeku najčešće reciklira (79 %), nasipava (10 %) i zbrinjava na odlagalištima (11 %). Stoga bi se uhvaćeni CO_2 koji se koristi u proizvodnji karbonata i u građevnim proizvodima trebao smatrati trajno kemijski vezanim u proizvodu.

(9) Popis proizvoda za koje se smatra da zadovoljavaju kriterije utvrđene u članku 12. stavku 3.b Direktive 2003/87/EZ trebalo bi preispitati i prema potrebi ažurirati u skladu s relevantnim tehnološkim dostignućima i inovacijama u području trajnog skladištenja ugljika u proizvodima, unapređenjem praćenja, izvješćivanja i verifikacije koji omogućuju da se certificira trajnost skladištenja, kao i u skladu s iskustvom u provedbi ove Uredbe,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom utvrđuju se uvjeti koje je potrebno ispuniti da bi se moglo smatrati da je CO_2 postao trajno kemijski vezan u proizvodu.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „hvatanje” znači svaki tehnološki proces ili postupak nužan za hvatanje i, ako je potrebno, preradu ili pročišćavanje prije korištenja CO_2 koji nastaje iz djelatnosti obuhvaćenih područjem primjene Direktive 2003/87/EZ;

2. „korištenje” znači svaki tehnološki proces ili praksa u kojima se uhvaćeni CO_2 koristi kao sirovina u proizvodnji proizvoda;

([4]) IPCC 2005. *Special Report on Carbon Dioxide Capture and Storage*. [Metz, B, Davidson, O., de Coninck, H. C., Loos, M., and Meyer, L. A. (ur.)]. Priredila radna skupina III Međuvladina panela o klimatskim promjenama. Cambridge i New York: Cambridge University Press.

([5]) Odluka Komisije 2014/955/EU od 18. prosinca 2014. o izmjeni Odluke 2000/532/EZ o popisu otpada u skladu s Direktivom 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 370, 30.12.2014., str. 44.).

([6]) Cristobal Garcia, J., Caro, D., Foster, G., Pristera, G., Gallo, F. and Tonini, D., *Techno-economic and environmental assessment of construction and demolition waste management in the European Union*, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2024., doi:10.2760/721895, JRC135470.

3. „kemijski vezan” znači da se CO_2 kemijski transformira tako što se atom ugljika kemijski fiksira snažnim vezama na način koji sprečava da doprinosi globalnom zagrijavanju;

4. „proizvod” znači roba ili materijali, uključujući njihove međuproizvode i derivate, u kojima se putem kemijskog vezivanja koriste CO_2 ili ugljikovi atomi dobiveni iz CO_2;

5. „građevni proizvod” znači svaki oblikovani ili neoblikovani fizički predmet koji se stavlja na tržište radi trajne ugradnje u građevine ili njihove dijelove;

6. „uobičajena upotreba” znači način na koji se očekuje da će krajnji korisnik koristiti proizvod s obzirom na njegove karakteristike;

7. „uobičajena aktivnost na kraju životnog vijeka proizvoda” znači prevladavajući način postupanja s proizvodom nakon što ga krajnji korisnik odbaci u skladu s relevantnim praksama gospodarenja otpadom i propisima na snazi.

Članak 3.

Uvjeti za trajno hvatanje i korištenje u proizvodima

1. CO_2 se smatra trajno kemijski vezanim u proizvodu ako su zadovoljeni svi sljedeći kriteriji:

(a) postao je kemijski vezan u proizvodu postupkom aktivnog i kontroliranog korištenja koji omogućuje mjerenje i utvrđivanje količine ekvivalenta CO_2 vezanog u proizvodu tijekom korištenja, isključujući ugljik koji je bio prisutan u materijalu prije korištenja ili koji je prirodno apsorbiran iz atmosfere ili drugih izvora nakon korištenja; i

(b) ostaje trajno kemijski vezan u proizvodu kako se uobičajenom upotrebom, uključujući uobičajene aktivnosti koje se odvijaju na kraju životnog vijeka proizvoda, barem nekoliko stoljeća ne bi ispustio u atmosferu. U slučaju proizvoda za koje postoji više načina uobičajene upotrebe i zbrinjavanja na kraju životnog vijeka, za potrebe ovog stavka treba uzeti u obzir sve te načine upotrebe i zbrinjavanja. Za proizvode koji prilikom uobičajene upotrebe, uključujući uobičajene aktivnosti na kraju životnog vijeka proizvoda, mogu biti izloženi izgaranju pri visokim temperaturama, na primjer prilikom spaljivanja otpada, ne smatra se da je CO_2 u njima trajno kemijski vezan.

2. Proizvodi za koje se smatra da ispunjavaju uvjete iz stavka 1. navedeni su u Prilogu.

Članak 4.

Postupak preispitivanja

1. Komisija preispituje proizvode navedene u Prilogu na temelju relevantnog tehnološkog razvoja i inovacija u području trajnog skladištenja ugljika u proizvodima, unapređenja praćenja, izvješćivanja i verifikacije te iskustva u provedbi ove Uredbe i prema potrebi ažurira Prilog.

2. Za potrebe stavka 1. Komisija uzima u obzir zahtjeve nadležnih tijela za ažuriranje popisa proizvoda u Prilogu ako su propisno potkrijepljeni dokazima o usklađenosti sa zahtjevima iz članka 3. stavka 1.

3. Rezultati i relevantna dokumentacija povezana s preispitivanjem proizvoda navedenih u Prilogu moraju biti javno dostupni.

Članak 5.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 30. srpnja 2024.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

PROIZVODI ZA KOJE SE SMATRA DA TRAJNO KEMIJSKI VEŽU CO_2

Karbonati koji se koriste u sljedećim građevnim proizvodima:

(a) karbonatni agregati koji se koriste u vezanom ili nevezanom obliku u građevnim proizvodima na bazi minerala;

(b) karbonatni sastojci cementa, vapna ili drugih hidrauličnih veziva koja se koriste u građevnim proizvodima;

(c) karbonatni beton, uključujući predgotovljene blokove, elemente za popločavanje ili porobeton;

(d) karbonatne opeke, pločice ili drugi zidarski elementi.